

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 Bani Numărul

Administrația strada Gărei No. 25

Abonamentului 10 Lei pe an

UN CUVÎNT ÎN POLITICA MARE

Ceea ce se petrece de o vreme încoace în cercurile politice de la centru, este îngrijitor pentru viitorul țării. Intreagă aristocrația acestei specialități e îmbucătățită acum în tabere atât de deosebite în sine, că e incapabilă a da țării un guvern cu autoritatea indispensabilă dezvoltării progresive a statului.

Ne aducem aminte de anii de la 1888 până la 1891: cât timp prețios nu s'a pierdut, pentru împăcaciunea, între ei, a trei-patru căpeteniilor politice, spre a forma un guvern durabil? căci nu e adevărat ca toți membrii diferitelor grupări participă deopotrivă la consiliile unde se debate despre afacerile publice; — nici măcar *mănușchiu* nu putem numi pe cei ce închină împreună toată activitatea lor conștiințioasă, tot trupul și sufletul, numai intereselor țării. — Spectacolul s'a petrecut atunci între membrii conducători ai partidului conservator.

E rândul partidului liberal acum.

Asistăm de aproape doi ani la o ceartă surdă între căpeteniile partidului, spre atâta paguoa a bunului mers al afacerilor publice, — ceartă care, cine știe cât va mai dura încă până se va putea alcătui un guvern stabil, atât de necesar pentru progresul țării.

De ce această ceartă? De ce se frământă între ei frații de aceeași credință politică, întrebuințând toată activitatea de care sunt capabili în lupte ce nu sunt pentru amorul patriei, fiind-că nu aduc acesteia nici un folos? Ceea ce a fost am văzut; nu vedem nimic acum, nici de o parte nici de alta. Și, Doamne, cât a pierdut și perde țara după urma acestor frământări deșerte!

Partidul liberal, chemat la putere, acum doi ani, de necesitatea regulatelor funcționări a regimului constituțional,

s'a despărțit în trei fracțiuni, cu cluburi și ziare deosebite, ai căror șefi sunt d-nii D. A. Sturza, fost șef în opoziție al întregului partid, actualul Prim-Ministru, cu organele de publicitate *Voința Națională* și *Liberalul*, d-l P. S. Aurelian, fostul președinte al camerei deputaților și Prim-Ministru al guvernului trecut cu, ziarul *Drapelul* și d-l N. Fleva, fost Ministru de Interne în primul cabinet liberal de la 1895, cu ziarul *Dreptatea*; fie-care fracțiune, compusă din mai mulți sau mai puțini bărbați politici, membri ai Corpurilor Legiuitoare, tindând să aibă întâietatea în aplicarea *aceluiași program politic*, ce acest mare partid 'și-a dat în 1892, din care însă, nici un punct n'a căpătat până acum vre-un început de execuțiune. Ce'i desparte dar pe căpeteniile liberale unit de alții?

Încă o dată, nu credem nimic, de cât cestiuni de detalii, de procedură, de: *scoală-te tu să ședă eă*, acel vecinic imbold ce mână mai toată activitatea publică în țara aceasta.

Aceasta e situația în partidul liberal.

Dacă trecem acum la partidul advers, — advers numai de formă, căci în fond și în practică, cuvintele de *conservator* și *liberal* 'și-au pierdut de mult înțelesul — situațiunea este și mai încurcată.

Conservatorii toți recunosc de șef pe d-l Lascar Catargiu, fost Locotenent Domnesc și Prim-Ministru al mai tuturor guvernelor conservatoare. Dar și aci, inspiratorul și conducătorul organelor de publicitate ale partidului — actualmente numai aceste organe pot vorbi despre modul de a vedea al diferitelor grupări — nu se înțeleg între ei. Cei grupați împrejurul bătrânului organ oficial al clubului conservator *Timpul*, nu se înțeleg cu cei de la organul scris în limba franceză *L'Indépendance Roumaine*, iar aceștia cu parte din redactorii ziarului *Epoca* și câte-și

trele împreună aceste ziare, cu conservatorii *constituționali*, de la clubul junimist și organele lor principale *Era Nouă* din Iași și *Constituționalul* din București; ast-fel ca spectacolul ce dau e cât se poate de ciudat.

În acest partid sunt încălțea cestiuni de principii ce deosebește d. es. nuanța *radicală* de parte din conservatori, între care cele mai proaspete sunt teoriile de guvernământ din *Istoria unei ficțiuni* a d-lui Gh. Em. Lahovary de la ziarul francez; dar pe lângă aceste sunt și apropiate: „Un om cu sufragiul universal poate întinde mâna unui om cu sufragiul restrâns“ . . . . a d-lui G. Panu, șeful radicalilor, într'o ședință a camerei din 1894. Deosebit de aceasta mai sunt cestiuni de temperament, pe care le dă vârsta celor ce pretind a da tonul în acest partid, ceea ce nu e cazul în partidul liberal, ai cărui conducători cu toții dic că au cărunțit și albit în căutarea asiduă a trebuințelor generale ale țării și în esaminarea forțelor ei productive.

Ceea ce se petrece în partidul conservator, e neînțeles.

D-l P. P. Carp, șeful constituționaliilor urmărind regenerarea moravurilor politice în această țară, — lucru ce s'a dovedit că se poate, și aceasta ar fi de o cam dată cel mai mare bine ce s'ar putea face acestei țări — întâmpină dificultățile cele mai grele tocmai din partea celui mai aprig luptător al ideilor conservatoare, celui mai infocat patriot, d-l Nicu Gr. Filipescu, proprietarul și directorul politic al celui mai răspândit ziar conservator *Epoca*.

Care poate fi cauza?

Ea nu poate fi lupta pentru șefie, d-l Filipescu, fiind încă tiner spre a fi putut pătrunde toate problemele sociale-economice ale Statului modern, nici pentru niscăi idei deosebite — dacă s'a făcut fuziunea cu radicalii, mai mult de

cât afiliați ideilor politice ale junimiiștilor.

De la departarea de unde suntem, abia putem percepe, pentru Dobrogeni, scânteile ce produc armele încrucișate la București și Iași; lupta trebuie să fie inversunată. Coborând din abstract, în *medias res*, cum s'ar dice, noi nu vedem altă cauză a acestei încrucișări decât *austeritatea moravurilor politice ale școlii d-lor Carp-Maiorescu*, austeritate ce împedica ca țara toată—având alte deprinderi—să devie conservatoare, după cum crede d-l Filipescu, că ar trebui să fie spre a'i se putea impune ideile conservatoare susținute împreună cu d-nii G. Panu și Tache Ionescu, de la jurnalul „Timpul”.

Va trebui să aibă un sfârșit apropiat și acest proces politic.

„*La politique est un combat de nuit; quand l'aurore paraît, on regrette souvent les coups qu'on a portés.* Cuvântul e atribuit lui Thiers, fostul Președinte al Republicii Franceze de la 1871.

Discursul D-lui Stolojan

După festivitatea *alergărilor de cai* în Constanța, la 24 Aprilie, s'a dat un banchet în sala Hotelului Carol, unde d-l Ministru al Domeniilor a pronunțat un discurs politic de mare importanță, pe care l'am resumat atunci în colónele jurnalului. Iată în estenso discursul pronunțat la acea ocazie:

Mulțumesc d-lui Primar din Constanța și Eminenței Sale Muftiului, pentru toasturile lor, inspirate de un cald patriotism în sănătatea grațioasei noastre Suverane. Ridic și eu acest pahar pentru prosperitatea Dobrogei, această provincie din moși strămoși românească.

În pământul acesta, la ori-ce pas, găsim titlurile străvechi ale dreptului nostru istoric pe aceste locuri; săpăturile învățatului nostru Tocilescu dau fie-care și la iveală noi probe că aici au fost stabiliți, cu temei, străbunii noștri Romani, că în această țară a strălucit o întinsă civilizațiune latină.

Afară de istorici, sunt acte autentice, hrisoave Domnești, ca cele de la Mircea-cel-Bătrân, care se intitula «Autocrat al ambelor țărmuri pe totă Dunărea până la Ocean și al orașului Silistra», cari dovedesc că statul român stăpânea aceste ținuturi la începutul erei moderne.

De la noi această țară a fost răpită de Turci, cu sabia.

La 1877, când un moment creștinătatea a fost în pericol, cu dragoste am alergat în ajutorul ei. Voiam prin arme să ne câștigăm independența și provincia răpită. Cu sabia ni se luase Dobrogea, cu sabia am alipit-o

de țara de baștină. Afară de aceasta ne credeam datori să ajutăm și noi la liberarea unui popor de care ne leagă scumpe tradițiuni istorice.

În adevăr, de două ori am fondat împărăție în tovarășie cu vecinii noștri Bulgari, odată sub o dinastie bulgărească și altă dată sub o dinastie românească. Nici odată în tot decursul istoriei noastre, nu am avut o ceartă, un conflict cu dânsii. În timpurile de restriște națională pentru ei, au avut ocaziune să se convingă de sentimentele noastre de caldă amiciție pentru dânsii. Școlile noastre le-au fost larg deschise; nu le-a fost închisă nici cariera funcțiilor noastre publice. Au găsit la noi tot sprijinul și încurajarea pentru aspirațiunile lor naționale. Nu sunt dară patrioți buni, nici românii nici bulgarii cari ar căuta să vâre zizanie între două popoare, care nu au de ce să certa, în bună dreptate.

Contele Valewski, ministru de externe sub Împăratul Napoleon al 3-lea, ca președinte al congresului de la Paris, a explicat, prin o circulară către curțile Europene, cu ce gând ne constituise pe noi aici. Spunea că Europa a voit să ridice în partea aceasta un bulevard pentru Turcia.

Cu ocaziunea celui din urmă rebel Ruso-Turc, am fost credincioși misiunii ce ne dăduse Europa; cu toate că interesul nostru cerea ca să ne înțelegem cu marea Rusie, nu ne-am hotărât pentru această politică decât când singura Europa ne-a dat dezlegarea.

Această politică prevădătoare n'a fost trecută cu vederea la congresul de la Berlin, care pe lângă dreptul nostru istoric asupra Dobrogei, a adăugat și garanția unui tractat solemn internațional pentru posesiunea noastră transdunăreană. Europa ne-a pus sarcina să fim santinela intereselor sale la gurile Dunărei. Numai prin stăpânirea Dobrogei putem să ne îndeplinim această misiune; de aceia și Congresul de la Berlin n'a abrogat părțile din tractatul de la Paris, cari ne garantează integritatea teritorială. Cestiunea Dobrogei e dar și cestiune Europeană.

Precum proprietatea privată individuală nu se justifică pe deplin, de cât prin munca și capitalul cu care au fecundat acel pământ posesorii lui, tot așa și cu teritoriul unei națiuni. Și din acest punct de vedere se arată cu ce sacrificii validăm drepturile noastre istorice asupra acestei provincii: cu rescumpărarea drumului de fer Cernavoda-Constanța; cu refacerea acestei linii ca să o schimbăm în cale de mare trafic; cu podul peste Dunăre; cu portul Constanța, din care ne-au apucat să facem unul din cele d'întei porturi din Marea Neagră, atât ca întindere cât și ca utilaj perfecționat. Numai cu aceste lucrări suntem pe cale de a cheitui peste una sută milioane. Portul Domniei voastre va fi în câte-va luni, cap de linie a unei numeroase flote comerciale, compusă din vase cu care numai transatlantice vor putea concura și care vă vor pune în comunicațiune cu porturile a trei continente. Am început lucrări pentru a seca și reda culturai insulele mari ale Dunărei. Făcând astfel productive sute de mii hectare, le vom coloniza cu Români.

Voiu veni la toamnă, la cameră, cu proiectele necesare pentru a duce la sfârșit bun lucrările deja începute și care ne vor costa la 30 milioane. Trebuie însă să facem acest sacrificiu, pentru ca să ne asigurăm viitorul la gurile Dunărei. În adevăr să nu uităm ca astăzi etnografia constituie, și în ochii diplomației, pentru un stat, un titlu de stăpânire asupra unei țări, căci iată cum motiva contele Șavalov, la congresul de la Berlin, adesiunea Rusiei la propunerea celorlalte state d'a ni se fixa hotarul pe lângă Silistra:

„*Vu la presence d'éléments Roumains, les plenipotentiaires Russes, consentent a prolonger la frontière de la Roumanie le long du Danube, à partir de Rassoava dans la direction de Silistrie.*”

Când am luat în posesiune Dobrogea ne am dat seamă de greutatea problemei ce ni se punea, căci eram hotărâți să corespundem la așteptarea Europei, dovedind astfel că știm să guvernăm și oamenii de alt năm și de alte confesiuni, am isbit pe deplin; o proclam sus și tare, rezultatele politicii guvernului românesc, căci aci nu vorbesc ca om de partid; se observa și la această masă, unde suntem întruniți cu toții ca să sărbătorim nașterea iubitei noastre Suverane. În adevăr, lângă Eminența Sa muftiul, e aședat sfinția Sa protoereul ortodox al județului; lângă onorabiliul Cadu, inteligentul reprezentant al justiției musulmane, se află distinșii noștri magistrați ai Tribunalului și parchetului local. Dintre onorabili membri ai camerei de comerț, aci la masă, sunt unii de neam bulgari, alții de neam greci, tătari, români; primarul Constanței la aceeași masă cu primarul orașului Medjidia, care e de origină tătar; ceea ce constatăm aci, se vede în întreaga Dobroge.

Să iați numai un exemplu: comuna Caramurat știți că se compune din trei mahalale, una de tătari musulmani, alta de germani catolici și a treia de români ortodoci; primarul actual e german de neam și administreață comuna cu mulțumirea câtor trele mahalale.

Cum s'a făcut această minune, ca într-o provincie în care limbele și confesiunile sunt mai amestecate de cât în Macedonia, căci acolo nu sunt nici catolici, nici lipoveni, ca toți acești locuitori să convețiască în o armonie patriotică ca și Elvețienii în țările lor?

Cum a luat naștere în aceste populațiuni așa de împestrătate, un sentiment patriotic românesc comun, care se manifestă mai cu seamă prin un oialism sincer către Majestatele Lor Suveranii noștri și Dinastie? O știți: prin dreptate.

Guvernele românești au avut aceeași solitudine pentru interesele morale și materiale ale tutuilor, fără distincțiune. Am respectat religiana fie-cărui, venind, prin budget chiar, în ajutorul cultelor cu credincioși mai numeroși. Nu am silit pe nimeni să și uite limba părinților săi.

Ne având cuvânt de a nu iubi pe români, astăzi, vă trimeteti de bună voe copii voștri la școlile noastre, ca să ne învățați

limba. V'am adus cu libertatea, egalitatea înaintea legii, siguranța persoanei și a averii. Am făcut reforme mari. Nu erați proprietari, căci dreptul pământului era reglementat de legile religioase ale Islamului, după care numai Suveranul și Vacufurile sunt proprietari deplin, iară cei-alți nu erau de cât posesori pre cari cu mici excepțiuni. Am introdus dreptul nostru, dreptul occidental quiritar; am făcut această reformă cu atâta destoinicie, în cât nu am avut nici o reclamațiune din afară, nici o plângere dinăuntru. Am avut fericirea ca ministru de domenii să presidez la această reformă sub inspirațiunea și poveștile marelui nostru Brătianu. În urma acestei reforme s'a constituit proprietatea mare, care se vede că era necesară, și prin urmare legitimă, căci a luat naștere fără concursul statului, dar pe lângă densa, grație politicii agrare a guvernelor românești, s'a înființat și s'a dezvoltat și o puternică clasă țărănească de mici proprietari.

Am reformat impozitele și modul de percepere. În Dobrogea impozitele nu se plătesc în natură, prin sistemul vicios al dijmel.

Înainte de venirea noastră, legislațiunea civilă era un haos. În locul dreptului musulman, dreptul bizantin, canonic, am promulgat codicele nostru civil, codicele Napoleon, în mulțumirea generală. Tribunalele noastre, compuse din magistrați integri, cu cultură înaltă universitară, au luat locul jurisdicțiunii civile a Episcopului ortodox grec: hotărârile tribunalului local sunt supuse astăzi în apel jurisdicțiunii curții din Galați.

Școlile voastre fac parte din organizațiunea învățământului nostru public. Am dat creditul comercial, creditul fonciar urban, creditul agricol, etc., care toate fac parte din organismul instituțiilor noastre de credit.

Așa dar Dobrogea face parte integrantă din organismul statului românesc.

Nu v'am dat încă dreptul d'a intra în Parlament, e adevărat, dar nu pentru că nu avem încredere în patriotismul d-voastre, ci pentru că doream ca mai întâi să se cristalizeze mai bine raporturile noul de aci, să se întărească spiritul public local, să se desăvârșită educațiunea politică în administrațiunea liberă a județului și a comunelor d-voastre.

În adevăr, experiența a dovedit că nu e bine să se cheme prea repede, la voință politică, prea dezvoltată, populațiunile tinere fără educațiune politică și fără tradițiunea libertății, căci lupta dintre partizi în acele țări este câte odată atât de violentă, în cât unele grupări găsesc că le este mai comod să și suprimă adversarii de cât să i convingă sau să i învingă.

Sunt semne care prevestesc că nu va trece mulți ani și vi se va împlini și dorința d'a fi cu desăvârșire intrați în cadrele activității noastre politice.

Când va veni judecata de apoi și vor trebui să arătăm fie-care din cei care am beneficiat din tratatul de la Berlin, ce am făcut pentru progresul omenirii, nu e treaba

noastră să spunem cum se vor desvoințati cei-alți, sunt însă sigur că noi vom câștiga judecata noastră, înainte tribunalului istoriei, căci am civilizat și am îmbunătățit o provincie.

În adevăr, ce era acum 18 ani acest oraș? Un târg oriental, murdar, care nu avea nici 3000 de suflete. Constanța astăzi are 12000 locuitori; a devenit un oraș european, cu bulevarde, clădiri mari ca catedrala, școala, primăria, Banca Națională, casarmile igienice, afară de frumoasele case particulare.

Când am intrat noi în Constanța, se vindea cu 10 bani metrul pătrat de pământ, astăzi se plătește acelaș metru cu 60 lei, și mergeți repede înainte.

În adevăr, d-l Triandafil Djuvara, Ministrul nostru la Constantinopol, acum vreo câțiva ani, a cumpărat cu 1000 lei o vie pentru care i se oferă azi 9000, și refuză să o vîndă. De aceea, vizitând astăzi primăria, îi ziceam d-lui primar: ori-ce planu-ești pentru însănătoșirea și înfrumusețarea acestui oraș, să nu perzi din vedere un lucru că nu mai puțin de 20 ani, după terminarea portului, Constanța va avea o populațiune de 50000 locuitori, și, prin urmare ori-ce lucrare de edilitate, să o faci în așa condițiuni, încât să se poată da o dezvoltare mai mare, potrivit cu dezvoltarea repede la care este destinat acest oraș.

V'am aprobat acum câte-va zile un milion lei, ca să vă aduceți apă potabilă. Cine ar fi îndrăznit acum 18 ani să prevăze că în așa scurt timp, Constanța o să poată cheltui această sumă, numai în un scop igienic.

Acum 18 ani nici a șeasa parte din suprafața Dobrogei nu era cultivată. Astăzi nu e o palmă de pământ să nu fie îmbrăcată cu bogate recolte. Pământul nu avea nici o valoare venală la 1878. Mult timp încă după regularea dreptului de proprietate găseai să cumperi pământ de muncă cât vrei cu 5 lei hectarul, astăzi acelaș hectar se vinde, în mijlocie, cu 160 lei, și prețurile merg tot înainte.

Neapărat această proșășire se datoreață, în mare parte, noulor principii pe care am așezat noi viața economică de aci, instituțiilor de credit cu care am înestrat Dobrogea, reformii dreptului de proprietate, marii proprietăți, care este inițitoare progresului agricol aici. Pariano, Remus Opran, Emil Costinescu, Candiano, Schina, Cesianu și alții au făcut din proprietățile lor ferme model. Întrebuințând instrumentele agricole perfecționate, introducând culturi noi, ei au devenit pionierii progresului agricol. Dar, ceea ce a contribuit și mai mult la aceste rezultate bune, a fost înmulțirea populațiunii, care se datorește imigrațiunii sătenilor români, grație puterii de expansiune a neamului nostru.

Să fim mândri, domnilor, de opera săvârșită; să mergem înainte pe calea apucată, căci munca noastră a fost rodnică. Grație zelului prefectului și activității inginerului județului, în curând veți fi înzestrați cu o rețea completă de șosele.

Geniul nostru civil va trebui peste cât-va

timp să se ocupe cu determinarea traseului liniilor ferate Dobrogeane. Nu putem lăsa Tulcea fără comunicare cu restul țării, pe timpul cât e Dunărea înghețată.

Suntem datori să facem aici așezăminte agricole, în scopul mai cu seamă d'a îmbunătăți rasa cailor și a oilor, aceste două mari resurse speciale ale Dobrogei.

Legea pescuitului va contribui la buna stare a populațiunii de aici, procurându-i un aliment estin și abundent, dând însă tot odată și o mare dezvoltare unui comerț care, prin situațiunea d-voastră, este o specialitate a acestei părți din țară.

Cu noua organizare a Ministerului domeniilor, se va crea biroul tehnic al drenajului și al secării bălților și pământurilor mlăștinoase. Vă veți folosi și d-voastre de această nouă instituțiune pentru a vă însănătoși țara și a vă câștiga noul terenuri pentru cultură. Votându-se legea în preparațiune pentru organizarea creditului țărănesc, veți avea la dispozițiune mijloace noi pentru a vă îmbunătăți cultura și a vă crea o industrie casnică.

Cu ochii țintă către un ideal tot mai sus, să mergem tot înainte, cu credință tare în acest cuvânt din bătrâni, că: „Românul nu pieră”.

Ați văzut că, la capul Podului de peste Dunăre, sunt doi dorobanți de bronz, monumentali; ei simbolizează hotărârea statornică a neamului românesc.

Să fim siguri că *Regele nostru* va răspunde când va trebui: *J'y suis, j'y reste.*

INFORMAȚIUNI

Până la această dată încă nu s'a făcut numirea noului primar al Constanței. Lumea este în mare nedumerire de cauza acestei întârzieri, când s'a afirmat cu siguranță înlocuirea d-lui Coiciu prin d-l Eustațiu Schina, numit deja ca consilier comunal în locul d-lui G. Șerbanescu, dimisionat încă de 3 săptămâni.

D-l Schina, fiind în Constanța mai alaltă-ei la 2 și 3 curent, a primit felicitările tuturor prietenilor și cu toate aceste d-l Koiciu vine și lucrează la Primărie, pe când Koiciu se afirmă și acum că e revocat.

Ce o mai fi și asta?

Se vorbește de înlocuirea prefectului, d-l Quintescu, care ar trece la Tulcea, prin d-l Luca Ionescu, actualul secretar al Ministerului de Interne.

Hotărât, Constanța n'are noroc de stabilitatea prefectilor. Abia ia cine-va seama lucrărilor *dobrogeane*, și e silit să plece. Faptul e, nu se poate mai regretabil, fiind-că cu ast sistem nici o dată nu se va putea face ceva în acest județ.

Barem de s'ar numi un prefect cu care actualul consiliu județian să lucreze.

Eminența Sa Episcopul Partenie al Dunării de Jos, a făcut în luna curentă o vizită canonică la cea mai mare parte din satele județului și chiar din Tulcea, după care pe serbatorile Rusaliilor s'a dus la Mănăstirea Cocos. Însoțit între alții de părintele Econom G. Rădulescu, protoiereul județului nostru, de d-nii sub-prefect al Medjidiei și de Chemal Efendi, primarul aceluia oraș. Em. Sa ar fi rămas nemulțumit de întreținerea ce lasă de dorit, a localurilor publice din oraș, biserica și giamie.

Ploile au încetat de la 2 Iunie. Pe cât spaima, și pe unele locuri disperarea, era de mare, pe atât bucuria s'a întors pe fețele tuturor. După știrile primite până azi recolta anului acestuia va fi cât se poate de abundentă. Secăririle au trecut pe unele locuri de 2 metri în înălțime, iar orzele, recolta principală în Dobrogea, a început a da în copt.

Potopul de ploaie ce au căzut trei zile de arândul, la 31 Maiu, 1 și noptea spre 2 Iunie, au stricat și în Constanța câtor-va case în mahalaua de sus.

Trebuiesc neapărat luate măsuri pentru scurgerea lacurilor formate în dosul Diviziei; altmintrelea apele stagnante strinse acolo, vor produce boale epidemice, de care a mai suferit Constanța.

Un om, căutând anticl pe sub malul nord-estic al orașului, a fost omorât de dărâmată vecinică surpândelor maluri din acea parte. Câte-va case de pe mal sunt serios amenințate de o nouă prăbușire de teren. Și cu toate acestea nu vedem luându-se nici o măsură de protecțiunea acestor maluri!

După o intrerupere de 4 zile, comunicațiunea directă cu Fetestii-București, a reînceput. Digul de pământ, amenințat pe distanța de 4 kilometri, între Ezer și Borcea, a fost întărit cu piatră. Lucrau 700 oameni pe zi, în prezența tuturor inginerilor și a d-lui director general al C. F., iar 20 trenuri pe zi aduceau piatră în localitate, de la Canara și dinspre Fetestii.

D-l Emil Andrian retrăgându-se din magistratură, a îmbrățișat cariera de

avocat în Constanța. Ne îndeplinim o datorie de conștiință, recomandându-l justițiabililor și tuturor persoanelor ce vor avea trebuința de concursul și experiența sa, al acorda toată încrederea, fiind recunoscută onestitatea sa ca fost magistrat.

Din trecutul Dobrogei

Conferință ținută la Congresul didactic din Constanța 1897.

(URMARE)

Oricine poate înțelege la ce măsuri trebuiau să recurgă creștinii pentru a și procura marturi Turci, cu cari să probeze că într-o comună, unde locuitorii nu erau de cât creștini, s'a petrecut un fapt óre-care.

De sigur, acei marturi Turci, trebuia să mărturisescă că a vădut, ceia ce nu veduse . . . . . și în acest cas, ne putem întreba, ca ce fel de justiție se făcea? Dreptate Turcească!

Neamurile, cari au suferit s'au încă suferi dominațiunea Turcească și chiar poporele învecinate cu imperiul Turcesc, dic, când se cred nedreptățiți: *Am fost judecat Turcește, sau, Nici Turcii nu judecă așa.*

Dreptate Turcească! e o dicătoare ce s'a moștenit și se va transmite și altor generațiuni.

Tanzimatul îndrepta multe rele. Prin el se asigură mai bine dreptatea, însă . . . . . justiția suferă de bóla fanatismului!

Pe lângă aceasta, judecătorii Turci, n'aveau nici o stabilitate. La ori-ce schimbare a puterii centrale erau și ei schimbați, de aceia, în vederea unei lungi vacanțe, lua bacșisuri de la înprecinați.

Poporul era încredințat că ori-câtă dreptate avea cine-va, judecata nu o putea câștiga fără bacșis sau fără hatâr.

Judecătorul Turc, așezat a lene pe sofa, cu picioarele încrucitate și sorbind din tradiționala *Caafe*, împărțea dreptatea aruncând-o cui vroia.

Cu o administrație și justiție onestă și nepărtinitore Turcii ar fi câștigat dragostea tuturor locuitorilor din Dobrogea, dar starea de lucruri nu s'a schimbat și ura creștinilor a mers tot-d'auna crescând . . . . .

Sub români totul a primit o schimbare, o prefacere în bine.

(Va urma)

De Vîndare

LA D-I

Ioan Philipp

IN

CONSTANȚA

Din cele mai bune

Mașini de Secerat

SIMPLE, CU GREBLE ȘI DE LEGAT

— S N O P I —

din

Fabrica M. CORNIC, „Isbânda“.

Lucrăză perfect și sunt ușore

M A Ș I N I

din cele mai bune și ușoare, din Fabrica GUREVICIU CAHOFCIA

Garantez pentru bună lucrare.

În tot sezonul seceratului, întâmpându-se a se strica ori-ce la densă, voi înlocui cu altă piesă nouă, fără a plăti nu ban.

REEZERVE

tot-d'auna se află în depoul meu.

PLUGURI

de OȚEL și FFR BĂTUT, cu una, două și trei brazdare, din cele mai bune și ușoare.

Fiare de Plug

gaurite și negaurite, de oțel lucrate din ciocane, iar nu cum-sunt la concurență numai turnate.

PREȚURILE:

No. 7, 1 leu 30 bani. No. 8, 1 leu 50 bani și No. 10, 1 leu și 65 bani bucata.

De vîndare sau dat cu chirie

una locomobilă împreună cu o batoză de la fabrica *Clayton* în Anglita, de 10 cai putere, puțin uzat.

Doritorii se vor adresa la móra d-lui Foscolo, în Constanța.

Alex. A. Belete

— A V O C A T —

Lucrează singur de la 31 Maiu 1897. Consultați la domiciliu în Constanța, Strada Mircea No. 133.

EMIL ANDREIAN

— Licențiat în drept. —

A V O C A T.

Fost judecător la Tribunalul Constanța, domiciliat în strada Mircea-cel-Mare, lângă biserica greacă. Orele de consultație 8—10 a. m. și 6—8 p. m.